

VÝBĚR LEGISLATIVNÍCH AKTUALIT

prosinec 2024 – leden 2025

ČESKÁ REPUBLIKA

Zákon č. 395/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony zavádí **nárok OSVČ, zahraničních zaměstnanců a zaměstnanců činných na základě dohody o provedení práce a dohody o pracovní činnosti na ošetřovné**. V rámci elektronizace veřejné správy je zavedena elektronizace dávek nemocenského pojištění. Novela mění určování místní příslušnosti u zaměstnavatelů nově se přihlašujících do registru zaměstnavatelů u ČSSZ, nebo u zaměstnavatelů, kteří mění sídlo, místo mzdové účtárny, nebo zřídí novou mzdovou účtárnu. Další změny se týkají úpravy pojištění OSVČ a zaměstnanců. | účinnost od 1. ledna 2025, vybraná ustanovení od 1. července 2025 a 1. ledna 2026

Zákon č. 397/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, ve znění pozdějších předpisů přináší **novou definici „osoby podléhající likvidaci“**. Dále nově stanoví, že účinnost a vhodnost alternativních opatření k řešení krize posoudí ČNB. Novela také zpřesňuje ustanovení týkající se výpočtu nejvyšší možné částky k rozdělení, pokud ČNB zakáže rozdělení poměrné části zisku a upřesnění ustanovení týkajícího se omezení prodeje podřízených způsobilých závazků neprofesionálním zákazníkům. | účinnost od 17. prosince 2024

Zákon č. 461/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 358/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 329/2011Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, zasahuje do tématu DPH a okrajově do oblasti sociálního zabezpečení. Změny provedené v DPH spočívají především v **zavedení nové definice obratu, do které se nově započítávají i bezúplatná plnění, dále zavedení obratu v EU ve výši 100.000,- EUR, změny v počítání obratu, změny v registraci osob k DPH, zvýšení hranice obratu pro možnost čtvrtletního zdaňovacího období z 10 na 15 milionů Kč, změny ve vypočítávání základu daně a nároku na odpočet daně a další**. | účinnost od 1. ledna 2025, vybraná ustanovení od 31. prosince 2024, 1. července 2025 a 1. ledna 2026

Zákon č. 462/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony mění právní úpravu v oblasti spotřební daně a energetické daně, např. stanovuje **regulaci cen pro účely úhrady spotřební daně z cigaret a také osvobození plynu určeného k použití specifikovanými ozbrojenými silami od daně**. Dále zabývá tématem **oceňování majetku a cenovými předpisy, konkrétně procesem elektronizace v oblasti spotřebních daní, úpravách pravidel pro skladování a prodej surového tabáku a nakládání s odpadními oleji**. | účinnost od 1. ledna 2024, vybraná ustanovení od 1. září 2024 a 1. července 2025

Sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí č. 410/2024 Sb., o vyhlášení průměrné mzdy v národním hospodářství za první až třetí čtvrtletí 2024 pro účely zákona o zaměstnanosti stanoví, a č. 411/2024 Sb., o vyhlášení průměrné mzdy v národním hospodářství za první až třetí čtvrtletí roku 2024 pro účely zákoníku práce stanoví, že **průměrná mzda v národním hospodářství za první až třetí čtvrtletí 2024 činí 45.107,- Kč (dosud 42.427,- Kč)**. | účinnost od 18. prosince 2024

Sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí č. 412/2024 Sb., o vyhlášení výše jedné stočtyřiasedmdesátiny průměrné mzdy v národním hospodářství na přepočtené počty zaměstnanců za první až třetí čtvrtletí roku 2024 pro účely §203a zákoníku práce stanoví, že **výše jedné stočtyřiasedmdesátiny průměrné mzdy v národním hospodářství na přepočtené počty zaměstnanců za první až třetí čtvrtletí roku 2024 činí 259,30 Kč**. | účinnost od 18. prosince 2024

Zákon č. 436/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů upravuje **pravidla pro platbu záloh na pojistné pro OSVČ**. Především tak OSVČ, které splňují dané podmínky, umožňuje **celé pojistné za celý rok doplatit najednou až po uplynutí kalendářního roku, za který pojistné platí**. | účinnost od 1. ledna 2025

Nařízení vlády č. 443/2024 Sb., o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí **vymezuje ztížené pracovní prostředí pro účely poskytování příplatku podle zákoníku práce jako prostředí, ve kterém je výkon práce spojen s mimořádnými obtížemi vyplývajícími z vystavení účinkům ztěžujícího vlivu a z opatření k jejich snížení nebo odstranění**. Dále určuje **výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí a podmínky pro jeho poskytování**. | účinnost od 1. ledna 2025

Zákon č. 468/2024 Sb., o integračním sociálním podniku **definuje pojem integrační sociální podnik, upravuje podmínky pro získání statusu integračního sociálního podniku a stanoví jeho povinnosti, zejména vůči zaměstnancům, dále zavádí registr těchto podniků**. Za neoprávněné použití statusu stanovuje **sankci ve výši 200.000,- Kč**. Určuje také definici osoby se specifickými potřebami. | účinnost od 1. ledna 2025, vybraná ustanovení od 1. července 2025

Nařízení vlády č. 441/2024 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 595/2006, o způsobu výpočtu základní částky, která nesmí být sražena povinnému z měsíční mzdy při výkonu rozhodnutí, a o stanovení částky, nad kterou je mzda postižitelná srážkami bez omezení (nařízení o nezabavitelných částkách) **pozměňuje kritéria pro výpočet nezabavitelné částky, která musí být povinnému ponechána ve výkonu rozhodnutí nebo v exekuci**. | účinnost od 1. ledna 2025

Vyhláška č. 406/2024 Sb., kterou se mění vyhláška č. 76/2005 Sb., o stanovení způsobu výpočtu rozdílu mezi příjmy pojistného na důchodové pojištění a výdaji na dávky důchodového pojištění, ve znění pozdějších předpisů **snižuje koeficient stanovený pro výpočet výdajů spojených s výběrem pojistného na důchodové pojištění a výplatou dávek důchodového pojištění**. | účinnost od 18. prosince 2024

Nařízení vlády č. 408/2024 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 63/2024 Sb., o některých podrobnostech poskytování ubytování a souvisejících služeb osobám s udělenou dočasnou ochranou **informuje o snížení rozsahu státem hrazených ubytovacích kapacit pro osoby s udělenou dočasnou ochranou v souvislosti s válkou na Ukrajině, a to z 50 tisíc na 20 tisíc.** | účinnost od 1. ledna 2025

Nařízení vlády č. 458/2024 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností, ve znění pozdějších předpisů **aktualizuje obsahovou náplň jednotlivých živností a oborů činností živnosti volné. Změny zasahují do živností řemeslných, vázaných, koncesovaných i volných.** | účinnost od 1. ledna 2025

Zákon č. 417/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony přináší **změny v oblasti sociálního a zdravotního pojištění, kontroly veřejných financí, penzijního spoření a připojištění a dílčí úpravy provádí i v zákoníku práce.** Konkrétně snižuje hranici pro odchod do důchodu u osob dlouhodobě vykonávajících riziková zaměstnání, postupně zpomaluje růst nově přiznávaných důchodů parametrickými úpravami, opouští trvalé zvyšování starobního důchodu za další výdělečnou činnost a nahrazuje jej slevou na pojistném, která bude znamenat absenci povinnosti platit pojistné zaměstnancem a zvyšuje minimální procentní výměry důchodu na 10 % průměrné mzdy. Dále zvyšuje maximální výši hodnoty majetku účastnického fondu, kterou může společnost investovat do cenných papírů, omezuje nakládání s majetkem v alternativním účastnickém fondu a stanovuje postup pro oceňování majetku a závazků alternativního účastnického fondu. | účinnost od 18. prosince 2024

Zákon č. 481/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 383/2012 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí České republiky, ve znění pozdějších předpisů **promítá požadavky evropské směrnice 2023/959 na 100 % využití výnosů z dražeb emisních povolenek na opatření vedoucí k dekarbonizaci ekonomiky a zmírnění dopadů změny klimatu do českého právního řádu.** | účinnost od 1. ledna 2025, vybraná ustanovení od 1. ledna 2026

Vyhláška č. 3/2025 Sb., kterou se mění vyhláška č. 82/2019 Sb., o tabákových nálepkách, ve znění vyhlášky č. 347/2023 Sb. stanovuje **způsob podání žádosti o úřední dozor nad zničením tabákových nálepek a formulář této žádosti. Formulář je obsažen v příloze č. 6.** | účinnost od 10. ledna 2025

Nařízení vlády č. 419/2024 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 463/2013 Sb., o seznamech návykových látek, ve znění pozdějších předpisů **přidává do seznamu omamných látek č. 1 látku s názvem *Thiafentanil*.** Dále provádí dílčí změny v seznamu omamných látek v příloze č. 3. | účinnost od 1. ledna 2025, vybraná ustanovení od 1. dubna 2025

EVROPSKÁ UNIE

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2025/25 ze dne 19. prosince 2024, kterou se mění směrnice 2009/102/ES a (EU) 2017/1132, pokud jde o další rozšíření a modernizaci využívání digitálních nástrojů a postupů v právu obchodních společností zavádí **kroky ke zlepšení spolehlivosti a důvěryhodnosti údajů o společnostech v digitalizovaných rejstřících**. Stanovuje, aby byly ve všech členských státech prováděny povinné kontroly s cílem zaručit vysokou úroveň přesnosti a spolehlivosti listin a údajů. | platnost od 30. ledna 2025

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/3012 ze dne 27. listopadu, kterým se zřizuje rámec Unie pro certifikaci trvalého pohlcování uhlíku, uhlíkového zemědělství a ukládání uhlíku do produktů, vytváří **dobrovolný rámec Unie pro certifikaci trvalého pohlcování uhlíku, uhlíkového zemědělství a ukládání uhlíku do produktů s cílem usnadnit a podpořit zavádění vysoce kvalitního pohlcování uhlíku a snižování emisí z půdy**. Unie pro certifikaci má být nástrojem na podporu dosažení cílů deklarovaných v Pařížské úmluvě. Nařízení stanovuje podmínky způsobilosti k certifikaci, metodiky certifikace, certifikační orgány a další. | platnost od 26. prosince 2024

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/3024 ze dne 27. listopadu, kterým se mění nařízení (EU) č. 691/2011, pokud jde o zavedení nových modulů environmentálních hospodářských účtů stanovuje **společný rámec pro sběr, sestavování, předávání a vyhodnocování evropských environmentálních hospodářských účtů tím, že stanoví metodiku, společné standardy, definice, klasifikace a účetní pravidla, jež mají být používány pro sestavování environmentálních hospodářských účtů**. Evropské hospodářské účty slouží ke sledování vlivů ekonomiky na životní prostředí a podporou udržitelného rozvoje. Hlavním bodem změn je rozšíření předmětu nařízení o nové oblasti jako lesní a vodní účty a ekosystémové účty. Komise (Eurostat) zřizuje postál statistických údajů o environmentálních hospodářských účtech, který shrne klíčové ukazatele environmentálních hospodářských účtů. | platnost od 26. prosince 2024

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2024/3084 ze dne 4. prosince, o fungování informačního systému podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1115 o dodávání na trh Unie a vývozu z Unie některých komodit a produktů spojených s odlesňováním a znehodnocováním lesů, **stanovuje pravidla fungování informačního systému zřízeného a udržovaného Komisí podle článku 33 nařízení (EU) 2023/1115, včetně pravidel pro ochranu osobních údajů a výměnu údajů s jinými systémy informačních technologií**. | platnost od 9. prosince 2024

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/3005 ze dne 27. listopadu, o transparentnosti a integritě činností v oblasti environmentálního, sociálního a správního (ESG) ratingu a o změně nařízení (EU) 2019/2088 a (EU) 2023/2859 se zabývá **regulací služeb poskytovatelů ratingů ESG v EU, tedy společnostmi poskytujícími hodnocení zodpovědnosti a udržitelnosti přístupu jiných společností k investování a byznysu. Stanovuje podmínky a obecné zásady pro působení v Unii a informuje o existenci Rejstříku poskytovatelů ratingu ESG**. | platnost od 1. ledna 2025

Více se můžete dočíst také v našem článku na odkaze [zde](#).

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2024/3085 ze dne 30. září, kterým se mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2019/934, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o povolené enologické postupy upravuje **postupy při výrobě vína, jejich podmínky a meze použití**. Přílohu I nařízení 2019/934 mění v souladu s přílohou I tohoto nařízení a přílohu III mění v souladu s přílohou II tohoto nařízení. | platnost od 29. prosince 2024

Nařízení Komise (EU) 2024/3190 ze dne 19. prosince, o používání bisfenolu A (BPA) a jiných bisfenolů a derivátů bisfenolů s harmonizovanou klasifikací ohledně specifických nebezpečných vlastností v některých materiálech a předmětech určených pro styk s potravinami, o změně nařízení (EU) č. 10/2011 a zrušení nařízení (EU) 2018/213, stanovuje **požadavky pro bisfenol A a jeho soli, jakož i pro další nebezpečné bisfenoly a deriváty nebezpečných bisfenolů, pokud jde o jejich použití při výrobě specifikovaných skupin materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami**. Pro příklad uvádí adhezivní látky, pryže, iontoměnicové pryskyřice, plasty, tiskařské barvy, silikony, laky a nátěrové hmoty. | platnost od 20. ledna 2025

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2025/34 ze dne 13. ledna, kterým se schvaluje změna tradičních výrazů v odvětví vína v souladu s čl. 115 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 (Chacolí-Txakolina) **mění tradiční výraz Chacolí-Txakolina a dovoluje používat třetí pravopisnou variantu tradičního výrazu - Txakoli. Nově je tedy možno užívat označení Chacolí-Txakolina-Txakoli**. Změna názvu je zapsána do elektronického rejstříku chráněných tradičních výrazů. | platnost od 3. února 2025

VÝBĚR Z PUBLIKOVANÉ JUDIKATURY

Usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 51/2024 ze dne 27. listopadu 2024 zabývající se otázkou **náhrady ztráty na výděлку a minimální mzdy**

„Užívá-li zákon na tomto místě termínu průměrný výdělek, je nutné aplikovat i další ustanovení zákona, jež se k průměrnému výděлку vztahují. V první řadě jde o ustanovení § 357 odst. 1 zák. práce, podle něhož jestliže je průměrný výdělek zaměstnance nižší než minimální mzda (§ 111), na kterou by zaměstnanci vzniklo právo v kalendářním měsíci, v němž vznikla potřeba průměrný výdělek uplatnit, zvýší se průměrný výdělek na výši odpovídající této minimální mzdě; to platí také při uplatnění pravděpodobného výděлку (§ 355). Z uvedeného vyplývá, že i průměrný výdělek, kterého by zaměstnanec mohl dosáhnout na práci, která mu byla zajištěna, musí jako svoji dolní hranici sledovat vývoj minimální mzdy.“

„Z hlediska průměrného výděлку je dále významné to, že zákoník práce a další pracovněprávní předpisy při úpravě náhrady za ztrátu na výděлку po skončení pracovní neschopnosti nebo při uznání invalidity vycházejí ze zásady, že změny, které nastaly ve vývoji mzdové úrovně, oproti stavu mezd, jaké tu byly v době rozhodné pro stanovení průměrného výděлку poškozeného zaměstnance, nemají samy o sobě na poskytování uvedené náhrady za ztrátu na výděлку žádný vliv. Vychází se tu ze zřejmého požadavku potřebné právní jistoty obou účastníků (zaměstnanec a zaměstnavatel) o tom, jaká náhrada má být postiženému zaměstnanci v jednotlivých měsících vyplácena. Zohlednění vývoje mzdové úrovně (v němž se nepochybně projevuje i míra inflace) je možné jen na základě právního předpisu (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 8. 1999, sp. zn. 21 Cdo 786/98, uveřejněný pod č. 55/2000 Sb. rozh. obč.).“

„Tímto právním předpisem je ustanovení § 271u odst. 2 zákoníku práce, jež zmocňuje vládu, aby vzhledem ke změnám, které nastaly ve vývoji mzdové úrovně a životních nákladů, upravila nařízením podmínky, výši a způsob náhrady za ztrátu na výděлку příslušející zaměstnancům po skončení pracovní neschopnosti vzniklé pracovním úrazem nebo nemocí z povolání, a to zpravidla s účinností od počátku kalendářního roku (tzv. valorizace). Nařízení, vydávaná pro jednotlivé roky, obsahují pravidlo, jakým způsobem se upravuje průměrný

výdělek rozhodný pro výpočet náhrady ztráty na výdělku (srov. například § 1 nařízení vlády č. 406/2017 Sb.). Jak již bylo uvedeno, je v případě aplikace § 271b odst. 5 zák. práce rozhodným (pro výpočet náhrady ztráty na výdělku) nejenom průměrný výdělek před vznikem škody, ale i průměrný výdělek, kterého by zaměstnanec mohl dosáhnout na práci, která mu byla zajištěna; proto i tento průměrný výdělek podléhá valorizaci.“

„Nejvyšší soud proto uzavírá, že průměrný výdělek, jehož mohl zaměstnanec dosáhnout na práci, která mu byla ve smyslu § 271b odst. 5 věty první zák. práce zajištěna, podléhá tzv. valorizaci průměrného výdělku (§ 271u odst. 2 zák. práce), a je-li i přesto v příslušném období, v němž se uplatňuje, nižší než minimální mzda, musí být zvýšen na výši odpovídající této minimální mzdě.“

Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 565/2024 ze dne 10. prosince 2024 zabývající se otázkou **zrušení pracovního poměru ve zkušební době a prekluzivní lhůty k podání žaloby na neplatnost okamžitého zrušení**

„...Lhůta k podání žaloby o neplatnost rozvázání pracovního poměru výpovědí, okamžitým zrušením, zrušením ve zkušební době nebo dohodou uvedená v ustanovení § 72 zák. práce je lhůtou prekluzivní. Bylo-li právo na určení neplatnosti rozvázání pracovního poměru podle ustanovení § 72 zák. práce uplatněno po uplynutí stanovené lhůty, přihlédně soud k zániku práva, i když to účastník řízení nenamítne. Z ustanovení § 72 zák. práce současně vyplývá, že chce-li zaměstnanec nebo zaměstnavatel, aby nenastaly právní účinky vyplývající z rozvázání pracovního poměru, musí ve lhůtě dvou měsíců podat u soudu žalobu o určení, že právní úkon směřující k rozvázání pracovního poměru je neplatný. Dvoutměsíční lhůta podle ustanovení § 72 zák. práce je lhůtou hmotněprávní, a proto účastník, který se domáhá neplatnosti rozvázání pracovního poměru, musí uplatnit svůj nárok žalobou u soudu tak, aby žaloba došla na soud nejpozději v poslední den lhůty; na rozdíl od lhůt procesních tedy nepostačuje, aby žaloba byla v poslední den lhůty odevzdána orgánu, který má povinnost ji soudu doručit (například držiteli poštovní licence). Není-li nárok uplatněn včas, tedy alespoň v poslední den lhůty podle ustanovení § 72 zák. práce, u soudu, právo na určení neplatnosti právního jednání směřujícího k rozvázání pracovního poměru zaniká a rozvázání pracovního poměru, i kdyby bylo postiženo vadami, je platné a účinné. Po marném uplynutí dvoutměsíční lhůty se tedy soud již nemůže zabývat posouzením otázky platnosti tohoto právního jednání, a to ani formou předběžné otázky; nebyla-li neplatnost právního jednání o rozvázání pracovního poměru určena pravomocným rozhodnutím soudu, musí soud v případném jiném řízení mezi účastníky vycházet z toho, že pracovní poměr účastníků byl rozvázán platně.“

„Dohoda o mimosoudním jednání podle § 647 o. z. může být uzavřena i mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem poté, co zaměstnavatel přistoupil k jednostrannému rozvázání pracovního poměru se zaměstnancem výpovědí, okamžitým zrušením nebo zrušením ve zkušební době. Dojde-li k uzavření této dohody, nemá to vliv na původní délku dvoutměsíční prekluzivní lhůty k podání žaloby o neplatnost rozvázání pracovního poměru uvedené v ustanovení § 72 zák. práce, která v době této překážky neběží (nezačne běžet) a jejíž běh pokračuje až po odpadnutí překážky tím, že zaměstnavatel nebo zaměstnanec výslovně odmítne v mimosoudním jednání pokračovat; zbývá-li po odpadnutí překážky méně než 5 dnů do uplynutí lhůty, neskončí tato lhůta – jak vyplývá z ustanovení § 332 zák. práce – dříve než za 10 dnů ode dne, kdy začala znovu běžet.“

Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 2979/2023 ze dne 10. prosince 2024 zabývající se otázkou **okamžitého zrušení pracovního poměru pro nepřítomnost na pracovišti**

„Zaměstnanec, který doprovodem rodinného příslušníka do zdravotnického zařízení omlouvá svoji nepřítomnost v práci (má-li zabránit nepříznivému důsledku v podobě hodnocení jeho nepřítomnosti jako neomluveného zameškání práce), je povinen tvrdit a prokazovat [srov. § 101 odst. 1 písm. a) a b) a § 120 odst. 1 o. s. ř.] skutečnosti, z nichž vyplývá splnění podmínek pro poskytnutí pracovního volna podle bodu 8 písm. a) nařízení vlády č. 590/2006 Sb., tedy i skutečnosti o tom, že úkony doprovodu nebo jejich část nebylo možno provést mimo pracovní dobu (srov. shora uvedený rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 8. 2021, č. j. 21 Cdo 943/2020-332). Půjde zejména o údaje o místě pracoviště zaměstnance, místě bydliště zaměstnance

a doprovázeného rodinného příslušníka (jiném místě, kde se zdržují), místě zdravotnického zařízení, dopravní dostupnosti zdravotnického zařízení a pracoviště (časové náročnosti přepravy), ordinačních hodinách zdravotnického zařízení, vázanosti stanoveným termínem vyšetření, ošetření nebo léčení, době čekání ve zdravotnickém zařízení, časové náročnosti zdravotnického úkonu, jemuž se doprovázená osoba podrobila, apod. Zaměstnanci, jemuž v konání práce brání některá z překážek v práci, zákoník práce sice ukládá povinnost, aby – pokud je mu tato překážka předem známa – včas požádal zaměstnavatele o poskytnutí pracovního volna, popř. nedozví-li se o překážce v práci předem, aby zaměstnavatele uvědomil o této překážce a předpokládané době jejího trvání bez zbytečného průtahu, tj. prakticky hned, jak to bude možné (srov. § 206 odst. 1 zák. práce), a v této souvislosti i povinnost existenci překážky zaměstnavateli prokázat (srov. § 206 odst. 2 větu první zák. práce), avšak ani dodatečné (opožděné) prokázání překážky neznamena, že by zaměstnavatel již nebyl povinen nepřítomnost zaměstnance v práci po dobu trvání překážky v práci dodatečně omluvit (srov. například rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 3. 11. 2010, sp. zn. 21 Cdo 4275/2009, nebo ze dne 31. 3. 2016, sp. zn. 21 Cdo 48/2015).“

Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 23 Cdo 1887/2023 ze dne 28. 11. 2024 o **pojištění rizika nezaplacení pohledávek**

„Vzhledem k akcesorické (vedlejší) povaze tohoto utvrzení není možné, aby došlo k rozpojení jeho osudu od osudu pohledávky, kterou utvrzuje. Stejně tak není žádného důvodu (obdobně jako v případě příslušenství), aby v důsledku zákonné cese podle § 2820 odst. 1 o. z. došlo k zániku povinnosti platit sjednanou smluvní pokutu. Tím by došlo ke zvýhodnění dlužníka, pro které však za dané situace není žádného (zejména hospodářského) důvodu, a není to ani smyslem a účelem uvedeného ustanovení. Kvantitativní omezení přechodu pohledávky „až do výše plnění, které pojistitel oprávněné osobě vyplatil“ obsažené v § 2820 odst. 1 věta první o. z. proto nelze vztahovat na dobu od účinnosti zákonné cese. Od okamžiku zákonné cese se pojistitel může domáhat i dalších práv spojených pohledávkou (tj. spojených s pohledávkou ve výši plnění, které pojistitel oprávněné osobě vyplatil) včetně práv z utvrzení dluhu ujednáním smluvní pokuty podle § 2048 a násl. (shodně ŠIMEK, R. In: MELZER, F., TÉGL, P. a kol. Občanský zákoník § 2716-2893. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, § 2820, marg. č. 78). Proto lze o pohledávce na smluvní pokutu za prodlení dlužníka s úhradou pojištěné pohledávky, kterou pojistitel požaduje po dlužníkovi za období od vyplacení této pohledávky oprávněné osobě, uzavřít, že tato pohledávka na smluvní pokutu přechází za podmínek podle § 2820 odst. 1 o. z. na pojistitele. “

„Nárok na smluvní pokutu, jenž vzniká po okamžiku zákonné cese, náleží subjektu, který zákonnou cesí nabyt samotnou pohledávkou, tzn. pojistiteli. “

Mgr. Jakub Málek – malek@plegal.cz

Ráchel Kouklíková – kouklikova@plegal.cz

ODEBÍREJTE NÁŠ PRAVIDELNÝ MĚSÍČNÍ NEWSLETTER

Navštivte naši stránku www.peytonlegal.cz/clanky a v její spodní části se přihlaste k odběru našeho pravidelného měsíčního newsletteru plného zajímavých článků a právních aktualit.

PEYTON legal NA WEBU A SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH

Navštivte naše webové stránky na www.peytonlegal.cz, na kterých naleznete novinky z naší kanceláře, publikované články a dozvíte se podrobné informace o celém týmu, poskytovaných službách a další zajímavosti o činnosti kanceláře. Jsme i na [LinkedIn](#) a [Facebook](#).